

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/570/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813200578
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3813200578.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho, v právnej veci navrhovateľa SPP - distribúcia, a.s. so sídlom Mlynské Nivy 44/B, Bratislava, IČO: 35910739, právne zastúpený AK Gallo s.r.o. Martin, Jilemnického 30, proti odporcovi v 1. rade B. K., bytom C.. XXX, v 2. rade E. C., bytom I., U. XX/X, obaja právne zastúpení JUDr. Jánom Vaškom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Podjavorinskej 3 o určenie neúčinnosti právneho úkonu, na odvolanie odporcov 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 28. mája 2014, č.k. 6C/7/2013-59, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozhodnutím súd prvého stupňa určil, že darovacia zmluva uzavretá dňa 24.05.2012 zapísaná v Katastri nehnuteľností pod V XXXX/XX dňa 16.07.2012 je voči navrhovateľovi právne neúčinná, s tým, že o trovách konania súd rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 42a ods. 1, 2 a § 116 Občianskeho zákonníka, kedy po vykonanom dokazovaní posúdil návrh navrhovateľa ako dôvodný. Súd prvého stupňa poukázal na skutočnosť, že ustanovenie § 42a ods. 2 OZ predpokladá podmienky pre úspešnú odporovateľnosť právneho úkonu a to, že právny úkon, ktorý urobil dlžník v posledných troch rokoch v úmysle krátiť veriteľa, ak bol tento úmysel druhej strane známy, alebo právny úkon, ktorým dlžník ukrátil veriteľa a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a jemu blízkou osobou, alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať. V obidvoch prípadoch je podmienkou odporovateľnosti právneho úkonu uplatnenie práva do troch rokov od doby, keď bol urobený odporovateľný právny úkon.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy bol B. K. dlžný navrhovateľovi sumu 6.298,07 Eur s príslušenstvom, pričom vo veci bolo vydané rozhodnutie Okresným súdom Prievidza pod sp. zn. 11Ro/123/2012 dňa 15.05.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 13.06.2012. Neobstojí tu tvrdenie právneho zástupcu odporcov, že táto pohľadávka je fiktívna, a že B. K. starší nikdy neodoberal plyn mimo meracieho zariadenia a všetky dlhy z tohto titulu má voči navrhovateľovi riadne zaplatené. Odporcovia žiadali konanie prerušiť, lebo o dlhoch otca nevedeli, pričom otec tvrdí, že žiadne dlhy voči navrhovateľovi nemá, a preto podajú návrh na zastavenie exekúcie a návrh na zrušenie platobného rozkazu, ktorý je podkladom pre exekúcie pre nezákonnosť exekučného konania a platobného rozkazu. Súd konanie neprerušil uznesením zo dňa 15.11.2013 a to z dôvodu, že súd sa s týmto názorom nestotožňuje s poukazom na ustálenú súdnu prax vykladajúcu pojem vymáhateľná pohľadávka. Vymáhateľnou pohľadávkou sa rozumie taká pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom v základnom konaní. Vymáhateľnou pohľadávkou nie je vykonateľná

pohľadávka ale pohľadávka, ktorú možno úspešne uplatniť pred súdom v základnom konaní a je to teda pohľadávka, ktorá je zročná, ktorá nie je pohľadávkou naturálnou. Navrhovateľ má proti odporcovi B. K. staršiemu vymáhateľnú pohľadávku, tak ako to predpokladá § 42a ods. 1 OZ. Napriek nesplneniu dlhu previedol na odporcov 1/, 2/ na základe darovacej zmluvy nehnuteľnosti a zároveň na základe tejto darovacej zmluvy bolo zriadené aj doživotné právo bývania v predmetných nehnuteľnostiach. Dôvod uzatvorenia darovacej zmluvy preto nemohol byť iný ako úmysel B. K. staršieho ukrátiť jeho veriteľa, ktorý bol v tom čase navrhovateľom. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporcovia 1/, 2/ boli v čase darovania nehnuteľnosti podľa § 116 OZ osobou blízkou B. K. staršieho, pretože ide o jeho deti. Pri blízkych osobách v zmysle § 42a ods. 2 OZ sa prezumuje nielen úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa ale aj vedomosť blízkej osoby o tomto úmysle. Teda platí, že blízke osoby musia preukázať nielen to, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nepoznali, ale i to, že ho ani pri náležitej starostlivosti nemohli poznať. Teda im nemožno vyčítať ani zavinenie tejto neznalosti. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že odporcovia 1/, 2/ toto dôkazné bremeno neunesli. Hodnoverným spôsobom nepreukázali, že ani pri náležitej starostlivosti úmysel dlžníka, ich otca, ukrátiť veriteľa nemohli poznať. Odporca v 1. rade so svojim otcom žije v spoločnej domácnosti, a preto je zrejmé, že musí mať aj vedomosť ako sa uhrádzajú, resp. neuhrádzajú jednotlivé výdavky súvisiace s bývaním v predmetnom rodinnom dome. Z výpovede odporkyne 2/ vyplýva aj tá skutočnosť, že sa podieľa na úhrade výdavkov za domácnosť. Odporkyňa 2/ je dobre informovaná o existencii, či neexistencii dlhov a výdavkov domácnosti jej rodiny, ktorým vypomáha asi dva roky, teda už aj v období vydania platobného rozkazu, ktorým bol zaviazaný otec plnením voči navrhovateľovi. Zároveň súd udáva, že odporcovia sú blízke osoby, ktoré by sporné nehnuteľnosti dedili, lebo prichádzajú do úvahy aj ako dedičia. Preto tvrdenie uvedené ako dôvod uzatvorenia darovacej zmluvy a to zveľadenie nehnuteľnosti sa súdu v tomto prípade javí ako nelogický a súd má za to, že darovacia zmluva so zriadením doživotného práva bývania v prospech rodičov odporcu bola urobená v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť veriteľa. Vzhľadom na uvedené sú splnené predpoklady podľa § 42a ods. 2 OZ teda dôvody pre určenie, že darovacia zmluva uzatvorená dňa 24.05.2012 medzi manželmi B. K., I. K. ako darcami a obdarovanými odporcami 1/, 2/ je voči navrhovateľovi právne neúčinná. O náhrade trov konania súd rozhodne v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie odporcovia 1/, 2/. Zotrvávali na svojich doterajších tvrdeniach v tom zmysle, že o dlhoch svojho otca nič nevedeli a zo všetkých okolností ich vzťahov nesporne vyplýva, že nebol ani žiaden predpoklad, aby o týchto dlhoch mohli vedieť. Odporca 1/ bol študentom strednej školy, v celom rozsahu odkázaný na výživu svojich rodičov a žiadnym spôsobom sa nepodieľal na financovaní chodu domácnosti, keďže nemal príjem. Odporkyňa 2/ osem rokov nebýva s rodičmi, býva v I., má samostatnú domácnosť a v čase podpísania darovacej zmluvy mala aj maloleté dieťa. Takže pri návštevách u rodičov nebol najmenší dôvod, aby rozoberali finančné záležitosti rodičov. Súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tvrdeniami odporcov, ktoré sú logické a zodpovedajú všeobecným spoločenským vzťahom. Zdôraznili, že nevedeli o žiadnych dlhoch svojho otca, nemohli ani vedieť o jeho úmysle, resp. jeho predpokladanom úmysle ukrátiť veriteľa. V priebehu konania poukazovali na tú skutočnosť, že jednou zo základných zásad Občianskeho zákonníka je zásada vyjadrená v § 3 ods. 1 OZ. Prvostupňový súd sa preto mal zaoberať aj námietkou, keď rozhodnutie smerujúce proti ich otcovi, ktoré je podkladom pre exekúciu a dôvodom pre tento spor je nezákonné, pretože sa prieči dobrým mravom. Súd sa s ich námietkami v tomto smere vôbec nezaoberal, hoci ide o námietky podstatné, majúce vplyv na základ tohto sporu, čo považujú za zásadné a vážne pochybenie. Žiadali preto v konečnom dôsledku, aby odvolací súd prvostupňový rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh zamietol a zaviazal navrhovateľa zaplatiť odporcom náhradu trov konania.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý žiadal rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol že otec odporcov scudzil nehnuteľnosť darovacou zmluvou, uzatvorenou medzi ním ako darcom a odporcami t.j. osobami blízkymi ako obdarovanými a to v čase po nadobudnutí právoplatnosti platobného rozkazu, ktorým mu bola uložená povinnosť nahradiť škodu spôsobenú navrhovateľovi neoprávneným odberom zemného plynu. Navrhovateľ využil svoje zákonné právo odporovať takémuto právnomu úkonu a preto sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa v tom, že odporcovia neunesli dôkazné bremeno v konaní.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom v návaznosti na § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

Súd prvého stupňa v prejednávanej veci vykonal dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol.

Súd prvého stupňa v prejednávanej veci správne zistil, že boli splnené všetky podmienky preto aby navrhovateľ mohol úspešne odporovať právny úkon, ktorý urobil dlžník navrhovateľa voči odporcom 1/, 2/ ako osobami jemu blízkymi.

V prejednávanej veci je nepochybné a medzi účastníkmi nesporné, že navrhovateľ má právoplatný a vykonateľný exekučný titul voči otcovi odporcov 1/, 2/. V tomto smere neobstoja námietky zo strany odporcov 1/, 2/, ktorí uviedli, že sa mienia domáhať zastavenia exekúcie, prípadne požiadajú o zrušenie platobného rozkazu. Otec odporcov 1/, 2/ nevyužil svoje zákonné právo podať odpor voči platobnému rozkazu, v dôsledku čoho tento nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, a preto akékoľvek námietky spochybňujúce existenciu danej pohľadávky sú v tomto smere nedôvodné a nepodstatné, pretože v prejednávanej veci je dôležité to, že otec odporcov 1/, 2/ odpor voči platobnému rozkazu nepodal, čím stratil všetky možnosti namietat dôvodnosť, prípadne výšku požadovanej istiny od navrhovateľa.

Občiansky zákonník upravuje podmienky odporovateľnosti tým spôsobom, že právny úkon, ktorý urobil dlžník v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť veriteľa ak musel byť tento úmysel druhej strane známy. Oba tieto predpoklady, to znamená úmysel dlžníka a vedomosť druhej strany právneho úkonu o úmysle dlžníka skrátiť akéhokoľvek veriteľa, musí byť veriteľom tvrdený a dokázaný zároveň. Uplatnenie odporovacej žaloby v trojročnej lehote od urobenia odporovaného právneho úkonu je nutnou hmotnoprávnou podmienkou úspešnosti tejto žaloby.

Čo sa týka právnych úkonov, ktorými boli veritelia dlžníka ukrátení a ku ktorým došlo rovnako v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou (§ 116, § 117 OZ), alebo ktoré dlžník urobil v tomto čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadov, keď druhá strana dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa nemohla poznať a to ani pri vynaložení náležitej starostlivosti, to podľa teórie a súdnej praxe znamená, že druhá strana vynaložila všetko úsilie, ktoré možno na nej za daných podmienok požadovať, aby sa o úmysle dlžníka dozvedela. To platí aj vtedy, kedy dlžník uzatvorením odporovateľnej zmluvy plní svoju morálnu, či právnu povinnosť s ohľadom na to, že ide o právny úkon medzi dlžníkom a osobou blízkou úmysel dlžníka skrátiť veriteľa a vedomosť blízkej osoby o existencii tohto úmyslu dlžníka sa predpokladá, teda prezumuje. Je to teda blízka osoba, ktorá musí preukazovať a táto nesie povinnosť tvrdenia, dôkaznú povinnosť, bremeno tvrdenia aj dôkazné bremeno, že úmysel dlžníka krátiť veriteľa nemohla v dobe urobenia odporovateľného právneho úkonu pri vyvinutí náležitej starostlivosti rozpoznať. Pokiaľ by sa blízkej osobe dôkaz v týchto smeroch nepodaril, napríklad by v tomto smere existovala pochybnosť, bola by odporovacia žaloba úspešná.

V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, že sú to odporcovia 1/, 2/, na ktorých prešlo dôkazné bremeno a ktorí neunesli dôkazné bremeno tak ako to predpokladá ustanovenie § 42 ods. 2 OZ, kedy ubrániť sa úspešne odporovacej žalobe by mohli jedine za situácie, kedy by preukázali, že o úmysle dlžníka ukrátiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedeli ani nemohli vedieť, pretože vyvinuli starostlivosť k poznaniu tohto úmyslu dlžníka a šlo o náležitú starostlivosť. Vynaložením náležitej starostlivosti sa predpokladá, že osoba dlžníkovi blízka vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím k obsahu právneho úkonu dlžníka takú činnosť a aktivitu, aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu bol v dobe odporovaného právneho úkonu z jej výsledkov spoznala, to znamená, aby sa o tomto úmysle dozvedela.

V prejednávanej veci preto správne súd prvého stupňa vyhodnotil konanie obdarovaných, ktorí neunesli dôkazné bremeno s tým, že je nepochybné, že odporca 1/ v čase odporovaného právneho úkonu býval s dlžníkom v spoločnej domácnosti, a preto ťažko možno uveriť tvrdeniam, že by tento nemal vedomosť o dlhoch svojich rodičov. Rovnako odporkyňa 2/, ktorá síce už nebyvala v čase odporovaného právneho úkonu s rodičmi v spoločnej domácnosti neunesla dôkazné bremeno, preto lebo sama pripustila, že každý mesiac prispieva na domácnosť svojim rodičom, z čoho možno dovodiť, že musela mať vedomosť o ich finančnej situácii, pretože v opačnom prípade by im takúto finančnú pomoc neposkytovala.

Preto bol v celom rozsahu správny postup súdu prvého stupňa, ktorý návrhu v celom rozsahu vyhovel a určil, že právny úkon darovacia zmluva uzavretá dňa 24.05.2012 zapísaná v Katastri nehnuteľností pod V XXXX/XX dňa 16.07.2012 je voči navrhovateľovi právne neúčinná. Vo zvyšku ako bolo vyššie uvedené odvolací súd odkazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodoval a to s prihliadnutím na § 224 ods. 4 O.s.p., pretože súd prvého stupňa využil možnosť ustanovenú v § 151 ods. 3 O.s.p. a preto o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.